

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

Р І Ш Е Н Н Я

**Про Роз'яснення Комітету
щодо здійснення членами Центральної виборчої комісії повноважень
в порядку здійснення міжнародного співробітництва Комісії**

Комітет Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні питання про Роз'яснення Комітету щодо здійснення членами Центральної виборчої комісії повноважень в порядку здійснення міжнародного співробітництва Комісії, у зв'язку із надходженням до Комітету звернення громадянки Ощепкової В.І. (додається), та вирішив:

1. Схвалити Роз'яснення Комітету щодо здійснення членами Центральної виборчої комісії повноважень в порядку здійснення міжнародного співробітництва Комісії, що додається.

2. Уповноважити Голову Комітету з питань правової політики та правосуддя інформувати про це Рішення громадянку Ощепкову В.І.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ

**Додаток до Рішення Комітету
Верховної Ради України
з питань правової політики та правосуддя
від 03 жовтня 2017 року (протокол № 63)**

РОЗ'ЯСНЕННЯ

**Комітету Верховної Ради України
з питань правової політики та правосуддя**

**щодо здійснення членами Центральної виборчої комісії повноважень
в порядку здійснення міжнародного співробітництва Комісії**

Розглядаючи питання щодо здійснення членами Центральної виборчої комісії повноважень в порядку здійснення міжнародного співробітництва Центральної виборчої комісії, Комітет з питань правової політики та правосуддя виходить з такого.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (частина друга статті 6, частина друга статті 19 Конституції України).

Згідно із частиною третьою статті 21 Закону України "Про Комітети Верховної Ради України" комітети з питань, віднесених до предметів їх відання, мають право надавати роз'яснення щодо застосування положень законів України. Такі роз'яснення не мають статусу офіційного тлумачення.

Постановою Верховної Ради України від 4 грудня 2014 року № 22-VIII "Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України восьмого скликання" питання правового статусу Центральної виборчої комісії; членів Центральної виборчої комісії віднесено до предмета відання Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (пункт 19 додатку до Постанови).

Законом України «Про Центральну виборчу комісію» (далі – Закон) відповідно до Конституції України визначаються порядок утворення, правовий статус, основні засади організації діяльності Центральної виборчої комісії (далі - Комісія) як постійно діючого колегіального державного органу, до компетенції якого належить забезпечення організації підготовки та проведення виборів і референдумів в Україні, забезпечення реалізації та захисту конституційних виборчих прав громадян України і прав на участь у референдумах, суверенного права Українського народу на виявлення своєї волі.

Статтею 3 Закону встановлено, що комісія є колегіальним державним органом, який здійснює свої повноваження самостійно, незалежно від інших органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб. Комісія та її члени зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією України, цим та іншими законами України. Порядок утворення, склад, повноваження та організація

діяльності Комісії визначаються Конституцією України, цим та іншими законами України.

Як передбачено частиною третьою статті 10 Закону порядок організації роботи Комісії визначається цим Законом, Регламентом Центральної виборчої комісії, а також іншими актами, що приймаються Комісією на виконання цього та інших законів України. Регламент Центральної виборчої комісії, а також інші акти Комісії, зазначені у частині третій цієї статті, приймаються Комісією і затверджуються її постановами (частина четверта статті 10 Закону).

Відповідно до статті 12 Закону за результатами розгляду та обговорення на засіданні Комісії питання порядку денного Комісія ухвалює рішення у формі постанови. Рішення, прийняті Комісією, можуть бути змінені лише самою Комісією з власної ініціативи або на підставі рішення суду. Рішення Комісії може бути оскаржене до суду в порядку, встановленому цим та іншими законами України.

Статтею 13 Закону визначено, що рішення Комісії, прийняте в межах її повноважень, є обов'язковим для виконання всіма суб'єктами відповідного виборчого процесу чи процесу референдуму, в тому числі відповідними виборчими комісіями і комісіями з референдумів нижчого рівня, а також органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами України. При цьому органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові та службові особи, а також державні підприємства, установи і організації зобов'язані сприяти Комісії та її членам у здійсненні ними своїх повноважень.

Частиною першою статті 29 Закону передбачено, що члени Комісії здійснюють повноваження відповідно до затвердженого Комісією розподілу обов'язків між ними, а також виконують окремі доручення Голови Комісії або заступника Голови Комісії у разі виконання ним повноважень Голови Комісії у передбачених цим Законом випадках.

Частиною другою статті 29 визначено низку повноважень члена Комісії (готує питання на розгляд Комісії, бере участь у розгляді та обговоренні питань порядку денного засідання Комісії; за рішенням Комісії або в окремих випадках за розпорядженням Голови Комісії представляє Комісію у відносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, виборчими комісіями, комісіями з референдумів, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями; розглядає заяви суб'єктів виборчого процесу та процесу референдуму; проводить особистий прийом громадян, суб'єктів виборчого процесу та процесу референдуму; вносить до Комісії пропозиції щодо звернень до Конституційного Суду України стосовно офіційного тлумачення Конституції України та законів України з питань виборів і референдумів; вносить пропозиції про залучення науковців і фахівців до експертної, аналітичної та іншої роботи, пов'язаної з виконанням повноважень Комісії; вносить пропозиції Голові Комісії щодо заохочення або притягнення до дисциплінарної відповідальності працівників Секретаріату Комісії, Служби розпорядника Державного реєстру

виборців), а також передбачено, що Член комісії здійснює інші повноваження відповідно до цього та інших законів України.

Частиною третьою статті 29 Закону передбачено вичерпний перелік прав члена Комісії при здійсненні ним повноважень.

Відповідно до статті 24 Закону в порядку здійснення міжнародного співробітництва Комісії:

- Комісія та її члени можуть обмінюватися досвідом з відповідними державними органами інших країн, міжнародними організаціями;
- Комісія може вступати до міжнародних організацій (асоціацій) виборчих органів;
- Члени Комісії можуть брати участь у спостереженні за підготовкою та проведенням виборів в інших країнах як міжнародні спостерігачі з ініціативи Комісії, Кабінету Міністрів України, а також міжнародних організацій, членами яких є Україна або Комісія.

Статтею 32 Закону встановлено, що порядок організації роботи Комісії, що не врегульований цим Законом, визначається Регламентом Центральної виборчої комісії, який затверджується постановою Комісії.

Регламент Центральної виборчої комісії затверджено Постановою Центральної виборчої комісії від 26 квітня 2005 року № 72.

Пунктом 9 статті 8 Регламенту, якою визначаються права Члена Комісії при здійсненні ним повноважень, передбачено право члена Комісії брати участь у спостереженні за підготовкою та проведенням виборів в інших країнах як міжнародний спостерігач з ініціативи Комісії, Кабінету Міністрів України, а також міжнародних організацій, членами яких є Україна або Комісія.

При цьому Комітет відзначає, що реєстрація (акредитація) іноземних (міжнародних) спостерігачів здійснюється відповідно до законодавства держави, де проводяться вибори, відповідним органом адміністрування виборів в дозвільному або повідомлювальному порядку. Без такої реєстрації (акредитації) член Центральної виборчої комісії не може здійснювати спостереження за підготовкою та проведенням виборів. Обсяг його прав та обов'язків як іноземного (міжнародного) спостерігача при здійсненні спостереження визначається у кожному відповідному випадку законодавством держави, де проводяться вибори, а не законодавством України.

Частиною третьою статті 32 Закону визначено, що Регламент Центральної виборчої комісії не може встановлювати додаткових повноважень Комісії або її членів, окрім встановлених цим та іншими законами України. Разом з цим ні Законом, ні Регламентом Центральної виборчої комісії не передбачено жодних інших форм здійснення повноважень члена Комісії при його обміні досвідом з відповідними державними органами інших країн, міжнародними організаціями.

Розглянувши порушене питання, проаналізувавши відповідні положення Конституції України, Закону України "Про Центральну виборчу комісію", Регламенту Центральної виборчої комісії та зважаючи на вищезазначене, Комітет вважає:

1. Передбачені законодавством України повноваження члена Центральної

виборчої комісії у просторі обмежуються територією України.

2. При реалізації за межами території України передбаченого частиною першою статті 24 Закону України "Про Центральну виборчу комісію" права на обмін досвідом з відповідними державними органами інших країн, міжнародними організаціями член Центральної виборчої комісії не може здійснювати повноважень (організаційно-розпорядчих функцій) передбачених законодавством України.

3. Член Центральної виборчої комісії в порядку здійснення міжнародного співробітництва Комісії може брати участь в спостереженні за підготовкою та проведенням виборів в інших країнах як міжнародний спостерігач з ініціативи Центральної виборчої комісії, Кабінету Міністрів України, а також міжнародних організацій, членами яких є Україна або Центральна виборча комісія.

Голова Комітету

A handwritten signature in blue ink, consisting of several fluid, overlapping strokes that form a stylized, somewhat abstract shape.

Р.П. КНЯЗЕВИЧ